

Situationell brottsprevention i skolan

Skolan är en institution som i princip alla invånare i Sverige någon gång har varit i kontakt med och där en stor del av uppväxten tillbringas. Dess viktiga roll i våra liv och för våra möjligheter kan därför inte underskattas. Skolan är också en funktion som förenar befolkningen och som dessutom kan vara en prosocial byggsten i människors liv. Skolan kan därigenom utöva en positiv påverkan över individen så att denne följer de normer och lagar som finns i ett samhälle. Det som är viktigt för samhället blir också viktigt för individen.

Den andra sidan av myntet är att skolan kan vara en otrygg plats som för en del präglas av hat, hot, våld och andra typer av brott. De konsekvenser detta har för samhället och för de drabbade kan vara enorma. Genom att använda ett lokalt och problemorienterat arbetssätt kan emellertid säkerheten och tryggheten öka i skolan utifrån kunskapen om vad som krävs.

En vanlig strategi bland personer som utsatts för brott, eller är rädda för att utsättas för brott, är att undvika platsen helt och hållet. Det kan handla om att undvika specifika platser i skolan, eller att undvika skolan helt och hållet. Det innebär att skolans roll som skyddsfaktor försvagas.

Ett sätt att arbeta för att förebygga brott och öka tryggheten är så kallad situationell brottsprevention där fokus är på åtgärder i syfte att påverka möjligheterna till att begå brott. Tankarna bakom situationell brottsprevention är att brott är ett resultat av interaktionen mellan motiverade förövare och de tillfälligheter som finns för att begå brott. Utifrån detta perspektiv handlar brottsförebyggande arbete därför om att minska sannolikheten för att ett brott ska begås genom att göra brotten mindre lönsamma, mer riskabla och svårare att utföra. Till exempel genom att förändra den fysiska miljön.

PluggaTryggt – en ny handbok för säkra och trygga skolor

I början av år 2020 publicerade Stiftelsen Tryggare Sverige handboken BoTryggt2030, som syftar till att möta dagens utmaningar och skapa förutsättningar för ett strukturerat brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i planeringsprocessen.

BoTryggt2030 är ett nationellt koncept som bygger på en övergripande kunskapsmodell och konkreta riktlinjer. Syftet är att presentera brottsförebyggande och trygghetsskapande riktlinjer för planering, programmering, utformning, byggande, och vidareutveckling av både nya och befintliga fysiska miljöer.

Riktlinjerna ställer krav på hur den fysiska miljön ska utformas och framöver förvaltas. Riktlinjerna adresserar all form av stadsplanering; rumslig utformning, funktioners placering, täthet, mix av människor, belysning, skalskydd, förutsättningar för förvaltning och information. Riktlinjerna handlar både om säkerhet och trygghet (en upplevelse av säkerheten) och syftar till att genom den fysiska miljöns utformning bygga bort brott och bygga in trygghet.

BoTryggt2030 ger bra grundläggande förutsättningar för planeringen av säkra och trygga städer, stadsdelar och bostadsområden. Handboken ger emellertid inte fördjupad kunskap i hur riktlinjerna på bästa sätt bör appliceras i skolan. Skolors specifika förutsättningar medför även att det kan finnas särskilda riktlinjer som bör lyftas fram i skolan, som inte i dagsläget hanteras av BoTryggt2030.

Syfte

Projektet syftar till att ta fram en handbok som tydliggör hur skolor kan planeras, programmeras, utformas och byggas för att öka säkerheten och tryggheten i skolan. Målet är att projektet ska bidra till att främja skolor som ökar barns säkerhet, trygghet och psykiska hälsa.

Resultat

Resultatet av projektet är en handbok för planering, programmering, utformning och byggnation av säkra och trygga skolor. Handboken ska innehålla specifika riktlinjer som tydliggör hur den situationella brottspreventionen kan appliceras på skolan.

Riktlinjerna ska också vara anpassade utifrån olika skeden i planeringsprocessen.

Handboken bör bidra till att säkerställa delar av Förenta Nationernas (FN) globala mål för hållbar utveckling, vilket mer specifikt handlar om följande mål:

Dessutom bör handboken bidra till att säkerställa att gällande lagstiftning, i form av barnkonventionen, uppnås. Det handlar om artikel 2, 3, 6, 12, 19, 23, 28 och 33.

VÄSTERÅS STAD

Växjö
kommun

HEMSÖ

TRYGGARE SVERIGE